

A Szinva Irodalmi Díjat Bereti Gábor magánszemélyként alapította Miskolcon 2020-ban. Bereti Gábor (1948–) Szabó Lőrinc-díjas irodalmár, versek, novellák, kritikák szerzője, mindhárom műfajban jelentek meg könyvei. A díj kezelésére létrejött a Szinva Irodalmi Alapítvány. A díjat odaítélő zsűri állandó tagjai: Cseh Zoltán, Jenei László, Korpa Tamás, Mezei Gábor, Vásári Melinda. A Szinva Irodalmi Díjat két kategóriában, szépirodalmi és szakírók részére adják. A díjjal 300 000 forintos pénzjutalom, egy képzőművészeti alkotás (Seres László: Rajz 1., [Miami] 2016/2020.), valamint emléklap jár. Első alkalommal 2020-ban a szépirodalmi kategória nyertese Szvoren Edina József Attila-díjas író volt.

Az idei két díjazott: szépirodalmi kategóriában RAKOVSZKY ZSUZSA Kossuth-díjas magyar író, költő, műfordító; szakirodalmi kategóriában KRUPP JÓZSEF klasszika-filológus, kritikus, az ELTE Latin Tanszékének oktatója. A díjak átadására 2021. szeptember 3-án (pénteken) 16.30 órakor került sor a Miskolci Akadémiai Bizottság székházában.

SZINVA IRODALMI DÍJ

KORPA Tamás

Laudáció Rakovszky Zsuzsa

Szinva Irodalmi Díja alkalmából

Tisztelt megjelentek, ünneplő közönség, tisztelt Rakovszky Zsuzsa!

Nem könnyű. Nem könnyű nyelvet találni az esztétikai tapasztalat leírásához, amikor az olvasó Rakovszky Zsuzsa költeményeivel találkozik. Nem könnyű a szöveg rajtam, vagyis az olvasón végzett munkájáról számot adni, miközben a versek megszólítanak, elszólítanak, és én is szólni szeretnék hozzájuk, róluk, az eksztatikus élményről, párbeszédbe lépni velük az időben. A *nem könnyűt* meghívásként, invitációként értem, amely elidőzésre készlet a szövegalkulás változó horizontjában. A Rakovszky-versek váratlanságai ugyanis nyitott elidőzést kívánnak, és gyakran szembesítenek a nyelv szubverzív folyamataival.

Olvasom, áthat, megdöbben, feleml, elveszejt. Olvasom a sűrű szövésű, szuverén lírai életművet, az olvasás mértékegységével, vagyis kortyonként. Áthat, hogy e versekben az érzékiség, a gondolati reflexió, a tárgyi valóság és az időnként a nyelvi szerkesztés határáig elvitt retorika megformálódik, majd odébbforr; uralt, miközben uralhatatlan. Megdöbben az egy főre, akarom mondani, lírai alanyra jutó emlékek, kísértetek, kísérők és kísértések száma, a varratszedésre váró tükrök végtelenje, a rotálás emlék és emlék között. Feleml magához azáltal, hogy a megértést részesedésként érti; keresi a nyelvet, ami által a kimondás bizonyos határok között végbe mehet. Feleml azzal, hogy eszünkbe idézi: a nyelv sohasem meríti ki azt, ami kimondásra vár, vágyódik. A vágyódásban az emberi lét végessége, s e végességben haláltudata nyilvánul meg, mivel önmagunk végérvényes „birtokbavétele” a kimondott szóban sem valósulhat meg teljesen — ezzel pedig elveszejt. Elveszejt, mert bár bátran tudatában van erősségei mellett delejező esetlegességeinek is, újrakezdi. Például élethosszig tartó nagy témájának, az *időben-létezésnek*, az *idő-érzékelésnek*, az *idő-ábrázolásnak* a kalandját.

Az idő diszkurzív és változó felépítettsége a saját megértésének legfőbb problémája; az idő komplexum és komplexus. Telik az idő, de nem múlik a fogalmazás kaptatóin. Ha létünkéről, emberi meghatározottságunkról próbálunk beszélni, állandóan az időről és időbeliségről szövegünk. Egy helyen Rakovszky Zsuzsa a következőket írja: „Talan nem annyira az idő fontos számomra, hanem a múlt”; az *Allegória* című versben ekként fogalmaz: „Vacogva két idő közt / imbolygó balkonon / a »nemsokára« bal felől / a »volt« a jobbomon”; „Örökké zuhog a jelen, s örökké / száraz lábbal kelünk át rajta: a múlt fölissza” — int az *Egyirányú utca* szövege. Sorjázhathatjuk vele a múlt időket: a kegyes múltat, a tanult múltat, a függő múltat, a félmúltat, a hirtelen múltat, az örökké múltat. A múlt idők, jelen idők, jövő idők közötti nagyszabású dialogicitás zavarba hoz. Megpróbáltam Covid-oltás utáni velőtrázó napokon, furcsa állapotváltozások közepette is olvasni Rakovszky Zsuzsa verseit, mert úgy éreztem, akkor és ott másként hullámszik bennem, testemben, lelkemben, elmém-ben az idő. Nem volt könnyű, ám megéreztem valamit e versekből, amiről számot adni sem könnyű. Margócsy Istvánnak, akít most idézek, viszont sikerült pontosan fogalmaznia pontosabb körülmények között: „E költészetben minden az egyszeri